

POUČKY ZO ZÁKONA / TEÓRIA

Starosta obce je podľa § 13 zákona č. 102/2010 Z. z. o obecnom zriadení predstaviteľom obce a najvyšším výkonným orgánom obce.

Podľa § 6 zákona o obecnom zriadení môže obec vo veciach územnej samosprávy vydávať nariadenia (nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou SR, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami...)

Všeobecné záväzné nariadenie sa vydáva ihneď v prípade mimoriadnej udalosti, ak právny predpis, na základe ktorého sa nariadenie prijíma, nebol včas zverejnený v Zbierke zákonov, alebo ak je potrebné **zabrániť škodám na majetku obce**.

Obec v zmysle §10 zákona č. 387/2002 na svojom území:

- Zriaďuje krízový štáb (KŠ)
- Koordinuje činnosť podnikateľov a právnických osôb pri civilnom núdzovom plánovaní
- Vykonáva opatrenia na riešenie krízových situácií (KS)
- Uskutočňuje civilné núdzové plánovanie (CNP)
- Plní úlohy ustanovené vládou, Okresným úradom v sídle kraja a Okresným úradom pri príprave na riešenie krízových situácií a pri ich riešení.
- Vyžaduje poskytnutie pomoci od okresného úradu (OÚ)
- Zhromažďuje osobné údaje osôb, ktoré sa v čase krízovej situácie nachádzajú na území obce a tieto odovzdávajú krízovému štábu príslušného okresného úradu
- Plní pri príprave na krízové situácie a pri ich riešení úlohy civilnej ochrany (CO) podľa osobitného predpisu (42/1994)

Mimoriadnou udalosťou rozumie : živelná pohroma, havária, katastrofa, ohrozenie verejného zdravia II. stupňa, smogová situácia, hromadný prílev cudzincov na územie Slovenskej republiky, teroristický útok.

Mimoriadna udalosť (MU) - **nastáva.**

Mimoriadnou situáciou sa rozumie: obdobie ohrozenia alebo obdobie pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti na život, zdravie alebo majetok, ktorá je vyhlásená podľa zákona o civilnej ochrane. Počas MS sa vykonávajú opatrenia na záchranu života, zdravia alebo majetku, na znižovanie rizík ohrozenia alebo činnosti nevyhnutné na zamedzenie šírenia a pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti.

Mimoriadna situácia (MS) - **sa vyhlasuje.**

Vyhlasenie MS po vzniku MU: Poškodená 1 obec – MS vyhlasuje OBEC,
Poškodené 2 a viac obcí – MS vyhlasuje OÚ,
Poškodené 2 a viac okresov – MS vyhlasuje OÚ v sídle kraja.

Záchranné práce - sú činnosti na záchranu života, zdravia osôb a záchranu majetku, ako aj na ich odsun z ohrozených alebo z postihnutých priestorov. Súčasťou záchranných prác sú činnosti na zamedzenie šírenia a pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti a vytvorenie podmienok na odstránenie následkov mimoriadnej udalosti.

PREKLOPENIE ZÁKONA DO PRAXE

ČINNOSŤ OBCE / MESTA RESP. STAROSTU / PRIMÁTORA PO VZNIKU MIMORIADNEJ UDALOSTI

- ⇒ **prijíť informácie o vzniku MU**
 - ✓ od obyvateľov, PO a FO – podnikateľov,
 - ✓ odboru krízového riadenia príslušného OÚ,
 - ✓ Koordinačného strediska IZS (KS IZS),
 - ✓ Hasičského a záchranného zboru (HaZZ),
 - ✓ Policajného zboru (PZ), resp. iných subjektov,
 - ✓ alebo vznik MU zaznamenať na základe vlastného zistenia
- ⇒ **overiť a zaznamenať informácie o vzniku MU**
 - ✓ dátum, čas a miesto vzniku MU,
 - ✓ druh, rozsah a účinky, MU,
 - ✓ zdroj a spôsob podania informácie
- ⇒ **varovať obyvateľstvo a vyznamenať osoby,** pripraviť si informáciu pre varovanie obyvateľstva, kt. obsahuje:
 - ✓ deň a hodinu vzniku alebo skončenia ohrozenia,
 - ✓ údaje o zdroji a druhu ohrozenia,
 - ✓ údaje o veľkosti ohrozeného územia,
 - ✓ základné pokyny pre obyvateľstvo
- ⇒ **aktivovať vlastné sily a prostriedky**
 - ✓ miestne jednotky dobrovoľného hasičského zboru napr.
- ⇒ **zabezpečiť monitoring miesta MU za účelom:**
 - ✓ zistenia rozsahu MU,
 - ✓ určenia najkritickejších miest pre zásah síl a prostriedkov,
- ⇒ **zvoliť krízový štáb obce/mesta, ktorého úlohou bude:**
 - ✓ analyzovať predpokladané následky a vývoj MU
 - ✓ rozhodnúť o potrebe vyžiadania zložiek IZS, prípadne ozbrojených síl SR, usmernenia veliteľa zásahu
 - ✓ analyzovať dopad na zdravie a životy obyvateľov
 - ✓ analyzovať rozsah materiálnych a finančných škôd
 - ✓ pripraviť odborné návrhy a prijať neodkladné opatrenia na riešenie KS
 - ✓ v prípade úniku nebezpečných látok (NL) monitorovať postihnutú oblasť len s odbornou spôsobilou osobou
 - ✓ rozhodnúť, či sú v zmysle zákona o civilnej ochrane naplnené podmienky na vyhlásenie mimoriadnej situácie. Po konzultácii je možné požiadať o jej vyhlásenie príslušný orgán (len ak je to v zmysle zákona o civilnej ochrane)

ČINNOSŤ OBCE / MESTA RESP. STAROSTU / PRIMÁTORA PO VYHLÁSENÍ MIMORIADNEJ SITUÁCIE

- ⇒ **informovať Okresný úrad Sobrance**
- ⇒ Po **vyhlásení MS**¹ a posúdení členmi KŠ vydať pokyny na prípravu odborných podkladov na riešenie MU
 - ✓ vydať pokyn na predkladanie správ a hlásení: prvotné², doplňujúce³, pravidelná správa⁴
 - ✓ určiť osobu na zabezpečenie prijímania a odosielania správ
 - ✓ vydať pokyn na spracovanie príkazu na záchranné práce (ZP)
 - ✓ vydať pokyn na spracovanie príkazu na vykonanie záchranných prác
 - ✓ vydať pokyn na spracovanie príkazu na vytvorenie podmienok na prežitie postihnutého obyvateľstva cestou núdzového ubytovania a zásobovania
 - ✓ určiť svojho zástupcu
 - ✓ zabezpečiť činnosť kontaktného miesta spojenia
- ⇒ **informovať KS IZS** –prostredníctvom európskeho čísla tiesňového volania 112, zaslať prvotné hlásenie
- ⇒ zabezpečiť **varovanie** a pravidelné **informovanie obyvateľstva**
- ⇒ **vydať príkaz na vykonanie záchranných prác** k organizácii a riadeniu ZP, najmä na vykonanie ZP, na uzatvorenie priestoru postihnutého MU a na zabezpečenie postihnutého obyvateľstva (vydáva starosta obce, primátor, funkcionár zodpovedný za daný stupeň riadenia) **príkaz má obsahovať:**
 - ✓ stručnú charakteristiku vzniknutej MU, jej následky a predpokladaný vývoj
 - ✓ hlavné úlohy pri ZP, lokalizácii následkov MU
 - ✓ úlohy síl a použitie prostriedkov určených na vykonanie ZP so spôsobom zabezpečenia ich súčinnosti v konkrétnej situácii, s určením poradia a postupu prác v čase a priestore plnenia spoločných úloh. Určenie konkrétnej zodpovednosti a termínov plnenia jednotlivých úloh.
 - ✓ termíny splnenia hlavných úloh a podávania informácií
 - ✓ spôsob materiálno-technického a finančného zabezpečenia ZP, vymedzenie časového plnenia úloh, zásobovanie pitnou vodou, potravinami, el.energiou, plynom ..., spôsob zabezp. náhradných dodávok el.energie, činnosť pracovníkov...
- ⇒ **spolupracovať s územne príslušným okresným úradom (OÚ)**
 - ✓ s odborom KR – výjazdová skupina, vyžiadanie síl a prostriedkov IZS cestou KŠ okresu
 - ✓ s odborom starostlivosti o životné prostredie
- ⇒ v spolupráci s veliteľmi IZS a veliteľom zásahu na území postihnutom MU **organizovať, riadiť a ukončovať záchranné práce**
- ⇒ zabezpečiť **pravidelný monitoring** miesta postihnutom mimoriadnou udalosťou
- ⇒ **zasilať pravidelné hlásenia / doplňujúce hlásenia to zn.** zabezpečovať informačný tok na OÚ Sobrance podľa §7 ods.(3) vyhlášky MV SR č. 388/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečovanie technických a prevádzkových podmienok informačného systému CO.
Informácie predkladá obec resp. starosta / primátor územne príslušnému informačnému miestu to zn. odboru krízového riadenia Okresného úradu Sobrance denne so stavom k 06.00 hod. a k 18.00 hod., a to najneskôr do 07.00 hod. a do 19.00 hod.,
- ⇒ **odvolávať sily a prostriedky** po vykonaní záchranných prác

ČINNOSŤ OBCE / MESTA RESP. STAROSTU / PRIMÁTORA PO ODVOLANÍ MIMORIADNEJ SITUÁCIE

- ⇒ **odvolať mimoriadnu situáciu**⁵ po pominutí dôvodov pre ktoré vznikla a **zabezpečiť informovanie** štátnych orgánov, orgánov krízového riadenia, záchranných zložiek a obyvateľstvo obce/mesta
- ⇒ po odvolaní MS pripraviť okamžité **opatrenia na postupnú obnovu postihnutého územia** obce a sociálnu pomoc
- ⇒ uskutočniť rozbor príčin a postupu pri ochrane obyvateľstva
- ⇒ posúdiť plán a postup obnovy územia
- ⇒ zabezpečiť spracovanie záverečnej správy, evidencie a uloženia dokumentácie spracovanej počas riešenia následkov mimoriadnej udalosti a túto náležite archivovať

Odškodnenia v prípade MS: Jednorazové mimoriadne odškodnenie
Jednorazová finančná výpomoc

Jednorazové mimoriadne odškodnenie:

Vláda ustanoví nariadením, v ktorých prípadoch a v akom rozsahu

- a) patrí poškodenému a pozostalým po poškodenom okrem nárokov podľa osobitných predpisov aj jednorazové mimoriadne odškodnenie,
- b) sa zvyšuje jednorazové odškodnenie patriace podľa osobitných predpisov pozostalým po poškodenom a kedy možno takéto odškodnenie priznať osobám, ktoré boli na poškodeného odkázané výživou, a rodičom poškodeného.

Jednorazové mimoriadne odškodnenie poskytuje ministerstvo vnútra.

Jednorazová finančná výpomoc:

Jednorazovú finančnú výpomoc možno poskytnúť **fyzickej osobe**, ak v dôsledku mimoriadnej udalosti došlo k poškodeniu alebo zničeniu rodinného domu, bytu alebo iného obydlija vrátane jeho zariadenia, ktoré užívala v čase vzniku mimoriadnej udalosti.

Výpomoc možno poskytnúť na základe písomnej žiadosti. **Žiadateľom o poskytnutie výpomoci je osoba uvedená v odseku 1.** Prílohou žiadosti sú údaje podľa osobitného predpisu potrebné na účel overenia vlastníckeho práva k obydliu; ak žiadateľom o poskytnutie výpomoci nie je vlastník obydlija, prílohou žiadosti je kópia nájomnej zmluvy alebo iný doklad, ktorým sa preukazuje užívacie právo k obydliu. Žiadosť spolu s prílohou **predkladá osoba - obci**, na ktorej území sa obydlie nachádza, **do 30 dní od odvolania mimoriadnej situácie.**

Obec na základe žiadosti posúdi v súčinnosti s

- a) **okresným úradom rozsah poškodenia obydlija**,
- b) úradom práce, sociálnych vecí a rodiny sociálnu situáciu žiadateľa.

Sociálna situácia žiadateľa sa posudzuje podľa toho, či žiadateľ je

- a) v hmotnej núdzi a poberá dávku v hmotnej núdzi a príspevky k dávke v hmotnej núdzi,
- b) osoba s ťažkým zdravotným postihnutím,
- c) osamelý rodič, ktorý sa stará o nezaopatrené dieťa,
- d) osoba, ktorá dovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok.

Obec predloží zoznam žiadostí okresnému úradu. Zoznam obsahuje najmä

- a) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu žiadateľa,
- b) popis rozsahu poškodenia obydlija,

¹ Príloha č. 1

² Príloha č. 2

³ Príloha č. 3

⁴ Príloha č. 4

⁵ Príloha č. 5

c) popis sociálnej situácie žiadateľa.

Okresný úrad vypracuje zoznam žiadostí, ktoré predložili obce v jeho územnom obvode, ktorý predloží so svojim stanoviskom ministerstvu vnútra.

Ministerstvo vnútra vypracuje návrh na poskytnutie výpomoci, ktorý predloží na schválenie vláde. Na poskytnutie výpomoci nie je právny nárok. Výpomoc je nenávratná a poskytuje sa zo štátneho rozpočtu. **Výpomoc vypláca obec.**

Obec zverejní na úradnej tabuli a na webovom sídle, ak ho má zriadené, na účel informovania verejnosti zoznam osôb s údajmi ktorým bola poskytnutá výpomoc.

Preplácanie výdavkov za záchranné práce vykonané počas trvania mimoriadnej situácie a po predložení všetkých potrebných podkladov sa **v roku 2024** bude realizovať v troch termínoch

8.4.2024

8.7.2024

8.10.2024

ZHRNUTIE V KOCKE

Po vyhlásení MS sa vykonávajú ZP silami a prostriedkami z celého územia, na ktorom bola vyhlásená MS, evakuácia, núdzové zásobovanie a núdzové ubytovanie, alebo použitie základných zložiek Integrovaného záchranného systému (ďalej len IZS), ostatných zložiek IZS, útvarov Policajného zboru a osôb povolaných na osobné úkony (§ 3b ods. 2 písm. a) až d) zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. ...).

Obec (starosta / primátor) vyhlasuje a odvoláva mimoriadnu situáciu a ustanovuje režim života obyvateľstva na území obce v prípade vzniku mimoriadnej udalosti a neodkladne o tom informuje okresný úrad.

Po vyhlásení mimoriadnej situácie sa vykonávajú tieto úlohy a opatrenia:

- záchranné práce**, silami a prostriedkami z celého územia, na ktorom bola vyhlásená mimoriadna situácia,
- evakuácia**,
- núdzové zásobovanie a núdzové ubytovanie**,
- použitie základných zložiek integrovaného záchranného systému** a ostatných zložiek integrovaného záchranného systému,
- nariadenie vykonávania niektorých opatrení hospodárskej mobilizácie** v súlade s osobitným predpisom, ak je to vzhľadom na povahu mimoriadnej udalosti **potrebné**.

Príslušný orgán, ktorý vyhlásil mimoriadnu situáciu, je povinný bezodkladne odvolať mimoriadnu situáciu po **vykonaní úloh a opatrení uvedených vyššie**.

Ak bol vyhlásený **núdzový stav** alebo **výnimočný stav**, mimoriadna situácia sa z tých istých dôvodov a na tom istom území **nevyhlasuje**.

Podrobne spracovaná problematika je dostupná v periodiku „Revue pre civilnú ochranu“ – Mimoriadne vydanie pre starostov obcí (pdf)

Použité skratky:

OÚ – Okresný úrad
KR – Krízové riadenie
KŠ – Krízový štáb
KS – Krízová situácia
CNP – Civilné núdzové plánovanie
CO – Civilná ochrana
MU – Mimoriadna udalosť
MS – Mimoriadna situácia
PO / FO – Právnická / Fyzická osoba
KS IZS – Koordináčne stredisko integrovaného záchranného systému
HaZZ – Hasičský Záchranný zbor
PZ – Policajný zbor
NL – Nebezpečné látky
ZP – Záchranné práce

Použité právne predpisy:

Zákon č. 102/2010 ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu

Zákon č. 42/1994 Z. z. Národnej rady Slovenskej republiky o civilnej ochrane obyvateľstva

388/2006 Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky o podrobnostiach na zabezpečovanie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany

442/2007 Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ktorou sa mení vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 388/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečovanie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany

- V Z O R -

Obec

Vyhlásenie mimoriadnej situácie

Obec, na základe § 15 ods.(1), písmena j), zákona NR SR č. 42/1994 Z .z. o civilnej
ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov,
z dôvodu bezprostredného ohrozenia životov, zdravia a majetku pôsobením (napr.
unikajúcej nebezpečnej látky)

vyhlasuje mimoriadnu situáciu na území obce.

Mimoriadna situácia je vyhlásená od - **hod., dňa** – a trvá až do odvolania, ktoré
bude oznámené prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov

odtlačok pečiatky obce

..... (názov obce) dňa

..... (meno)

starosta

OBEC.....(ADRESA)

HLÁSENIE O VZNIKU MIMORIADNEJ UDALOSTI

evidenčné číslo

☐

Prvotné hlásenie

☐

Doplňujúce hlásenie č.

so stavom k hod. dňa

.....

Od: Obec
adresa

Komu: Okresný úrad Sobrance

Odbor krízového riadenia

Tyršova 12

073 01 Sobrance

telefón:

fax:

Dňa, čas:

e-mail:

Vypracoval:

MIMORIADNA UDALOSŤ:	Opis mimoriadnej udalosti, prijatých a vykonávaných opatrení
Status udalosti	
1. Hlásenie prijaté (Od koho, dátum a čas)	
2. Druh a rozsah mimoriadnej udalosti (Čo sa stalo?)	
3. Miesto vzniku mimoriadnej udalosti (Kde/objekt - lokalita, obec, okres, kraj)	
4. Dátum a čas vzniku mimoriadnej udalosti (Kedy sa stalo?)	
5. Dátum a čas vyhlásenia/odvolania mimoriadnej situácie	
6. Následky na životoch, zdraví, majetku a životnom prostredí	
7. Čas začatia, priebeh a čas skončenia záchranných prác a okolnosti narušujúce ich priebeh. Vykonané opatrenia civilnej ochrany a krízového riadenia	
8. Nasadené sily a prostriedky na odstraňovanie následkov mimoriadnej udalosti	
9. Ďalší postup pri odstraňovaní následkov mimoriadnej udalosti	
10. Požiadavky na poskytnutie pomoci	
11. Údaje o meteorologickej a hydrologickej situácii	
12. Doplňujúce údaje (Kontaktné údaje odosielajúceho informačného miesta)	

***Pri predkladaní doplňujúceho hlásenia zmeny, resp. doplnené údaje zvýrazniť červeným písmom!**

- túto značku premiestniť do štvorca podľa druhu hlásenia

Obec.....(adresa)

doplňujúce hlásenie

HLÁSENIE O VZNIKU MIMORIADNEJ UDALOSTI

☐

Prvotné hlásenie

☒

***Doplňujúce hlásenie č. 1**

so stavom k..... hod. dňa.....

Od: : Obec

adresa

Telefón:

fax:

e - mail:

Komu: Okresný úrad Sobrance

Odbor krízového riadenia

Tyršova 12

073 01 Sobrance

Dňa, čas:

Vypracoval:

**pozn. Pri predkladaní doplňujúceho hlásenia zmeny, resp. doplnené údaje zvýrazniť červenou farbou*

MIMORIADNA UDALOSŤ:	Názov MU
Status udalosti	
1. Hlásenie prijaté (Od koho, dátum a čas)	
2. Druh a rozsah mimoriadnej udalosti (Čo sa stalo?)	
3. Miesto vzniku mimoriadnej udalosti (Kde sa stalo?) /Objekt -lokalita, Obec, Obvod, Kraj/	
4. Dátum a čas vzniku mimoriadnej udalosti (Kedy sa stalo?)	
5. Dátum a čas vyhlásenia/ odvolania mimoriadnej situácie	
6. Následky na živote, zdraví, majetku a životnom prostredí	
7. Čas začatia, priebeh a čas skončenia záchranných prác a okolnosti narušujúce ich priebeh. Vykonané opatrenia civilnej ochrany a krízového riadenia	
8. Nasadené sily a prostriedky na odstraňovanie následkov mimoriadnej udalosti	
9. Ďalší postup pri odstraňovaní následkov mimoriadnej udalosti	
10. Požiadavky na poskytnutie pomoci	
11. Údaje o meteorologickej a hydrologickej situácii	
12. Doplňujúce údaje (Kontaktné údaje odosielajúceho informačného miesta)	

PRAVIDELNÁ INFORMÁCIA- MS

Typ mimoriadnej udalosti

Komu: Okresný úrad Sobrance
Odbor krízového riadenia
Tyršova 12
073 01 Sobrance

Od: : Obec

Adresa

Telefón:

fax:

e - mail:

Číslo hlásenia :

Vypracoval:

Schválil:

Vec

Informácia o stave a priebehu záchranných prác v obci so stavom k hod. dňa

1. Dátum a čas vzniku mimoriadnej udalosti:
2. Miesto vzniku mimoriadnej udalosti :
3. Druh a rozsah mimoriadnej udalosti :
4. Dátum a čas vyhlásenia mimoriadnej situácie:
5. Územie, na ktorom bola vyhlásená mimoriadna situácia:
6. Varovanie obyvateľstva:
7. Následky na zdraví osôb, na majetku, na životnom prostredí a straty na životoch:
8. Čas začatia, priebeh a čas skončenia záchranných prác a okolnosti narušujúce ich priebeh:
9. Nasadené sily a prostriedky na odstraňovanie následkov mimoriadnej situácie
10. Vykonané opatrenia a ďalší postup pri odstraňovaní následkov mimoriadnej situácie:
11. Údaje o meteorologickej a hydrologickej situácii:
12. Doplňujúce údaje :

V obci , dňa , hod.

Meno a priezvisko, v. r.

starosta obce

Poznámka: Zmeny v texte oproti predchádzajúcemu hláseniu zvýraznite červenou farbou.

Prehľad o vyhlásení a odvolaní „MIMORIADNEJ SITUÁCIE“ na území, alebo časti územia Slovenskej republiky - VZOR

[illegible]

Prehľad o vyhlásení a odvolaní 2. a 3. stupňa POVODŇOVEJ AKTIVITY na území, alebo časti územia Slovenskej republiky – VZOR

[illegible]

Prehľad o vyhlásení a odvolaní „EVAKUÁCIE“

[illegible]

- V Z O R -

Obec

Odvolanie mimoriadnej situácie

Obec, *na základe § 15 ods.(1), písmena j), zákona NR SR č. 42/1994 Z .z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov,*

odvoláva mimoriadnu situáciu na území obce,

vyhlásenú dňa ohod., z dôvodu bezprostredného ohrozenia životov, zdravia a majetku pôsobením (napr. unikajúcej nebezpečnej látky).

Odvolanie mimoriadnej situácie platí od hod. dňa

odtlačok pečiatky obce

..... (názov obce) dňa

..... (meno)

starosta